

Naši kraji in ljudje

Slovenka obdolžena umora v Parizu

24-letna Ivanka Žgeč iz Moškanjcev obdolžena umora 14letne Carmen Burnil-loux. — Obdolženka se zapletla v taka protislovja, dokazi tako jasni, da ni dvoma o istinitosti njene krivde. — Čaka jo giljotina.

Pariz, 6. avgusta

Velikansko senzacijo je zbudil v pariški kriminalni zgodovini začetkom julija letoš-njega leta umor 14letne deklice, ki so jo našli zadavljeno na samotnem kraju v še-tališču Bois de Boulogne v Parizu. Pariška policija je že čez dva dni aretirala sum-ljivo žensko, ki so jo obdolžili umora. Ni hotela povedati, odkod je prav za prav. Izdajala se najprej za Srbkinjo in šele več-raj je priznala, da se piše za Ivanko Žgeč in da je Slovenka.

Zgodovina umora je sledeča:

Neki sprehajalec je našel 2. julija popol-dne ob 4. v Bois de Boulogne pri Rond-point de la Cascade truplo deklice, ki je le-žalo v jarku, pokrito s praproto. Poklical je stražnika, ki se je slučajno nahajal v bližini in ta je takoj začel delati poskuse z umetnim dihanjem, da bi revico oživil. a zaman: bila je mrtva, zadavljena. Pokli-cani policijski komisar iz Auteuilla je ne-mudoma uvedel preiskavo in dal prepeljati truplo v sodno-zdravniški inštitut, v svrhu raztelesenja in dognanja vzroka smrti.

Naslednji dan, okoli pol dne, je prišel tr-govec Burnilloux, stanujoč v rue Montor-gueil št. 24, kolega trgovina je v rue des Précheurs št. 3, na policijo in javil, da je neznankom izgnila njegova hčerka Car-men, stara 14 let. On in njegova žena, ki sta oba čez dan zaposlena v trgovini, sta puščala dekletce redno doma in bila silno začudena, ko je prejšnji večer ob vrnitvi ni bilo in je obenem tudi izgnila vsota 3000 frankov iz omare. Od hišnice sta zvedela, da je bila dopoldne prišla neka mlada, svet-lolasa ženska in kmalu nato odšla, vodeč deklico za roko.

G. Burnilloux je na policiji povedal, ka-ko je bila deklica oblečena in njegovi po-datki so se popolnoma krili z deklico, ki je bila najdena zadavljena. Policijski ko-misar je takoj odšel z očetom v sodno-zdravniški inštitut in ta je spoznal v žrtvi svojo hčerko — lahko si predstavljamo, s kakšnimi občutki! Ni mogel razumeti, ka-ko je deklica odprla neznanke, ki jo imela najstrožje naročilo, nikdar koga spustiti v stanovanje, pa naj bi ji skozi vrata pri-vedoval karkoli.

Dva dni pozneje je policija že aretirala ono mlado, svetlolaso žensko, ki jo je več priš videlo tisti usodepolni dopoldan z masi Plessy-Bouchard, blizu Ermonta, v okolici Pariza, in sicer v majhni hiši v ulici Pierre Curie št. 1. Tu živi v skupnem gospodinj-stvu s svojim prijateljem, ki pošilja zele-njavo na pariški trg in ima v bližini velikih tržnic pisarno.

Na policiji je najprvo izjavila, da je ro-jena Julka Izec, doma iz Moškanjcev v Ju-goslaviji in da je Srbkinja. Policija pa je potem fotografirala v albumu zločincev do-gnala, da je bila pod imenom Pepca Ku-reš, doma iz Popovskega v Srbiji, že več-krat kaznovana in izgnana iz Pariza. Po-licija je pa spoznala, da ni niti eno niti drugo njeno pravo ime. Julka je slednjič rekla, da je vdova in da se je njen mož pisal Kur.

Energično je tajila, da bi bila umorila malo Carmen, toda priznala je, da je bila oni dopoldan pri njej na domu, a da je imela belo bluzo in je bila brez klobuka, ne pa oblečena v mornariško moder plašč in klobuk, kakor je to trdila hišnica. Ti dve oblačili pa je policija še isti popoldan iz-sledila pri neki prijateljici osumljenke. Hiš-nica, poklicana na policijo, je spoznala plašč in klobuk osumljenke. Razen tega je imela osumljenka na nogavicah krvave ma-deže.

Hišnica in dva sosedu, ki sta videla osum-ljenko v družbi male Carmen, so bili z njo na policiji konfrontirani in vsi so jo s si-gurnostjo spoznali. Ko je hišnica dejala, da ni nobenega dvoma in da jo prav do-

bro pozna, je postala osumljenka tako div-ja, da so jo stražniki s silo zadržali, da ni dejansko napadla hišnico.

Zaprl so jo v preiskovalni zapor. Ker se je pa napram preiskovalnemu sodniku pritožila, da je policija skrajno surovo ravnala z njo, jo je dal od sodnega zdravnika preiskati, a rezultat te preiskave je bil po-polnoma negativen.

Dr. Paul, sodni zdravnik, je podal o raztelesenju žrtve naslednje poročilo: »Za-davljena je bila z rokami. Ni nobenega sle-du spolne zlorabe. Možgani na desni strani in živčevje desnega lica odrenovelo, skoraj gotovo radi udarca s pestjo, ali pad-ca.»

Osumljenka še vedno taji, a se zamota-va v vedno hujša protislovja. Pravi, da je ono jutro šla naravnost od doma v Pariz v pisarno svojega prijatelja, s katerim živi. Policija pa je dognala, da tam sploh ni bi-la, kajti oba pisarniška uslužbenca, ki ves dan ne zapustita lokala, sta izjavila, da je ni bilo pred večerom. Ko je prišla zvečer, je pokazala, da ima 3000 frankov ... in ravno ta vsota je izgnila iz stanovanja tr-govca Burnillouxa!

Ko so osumljenko vprašali na policiji, od-kod je ravno tisti dan dobila tako visoko vsoto, ko sta bila ona in njen prijatelj v zadnjem času brez denarja, tik pred kon-kurzom, je odgovorila:

— Imam še drugega prijatelja, bogatega Američana, ta mi je dal dolarje in sem jih tisti dopoldan zamenjala v franko. Bilo jih je ravno 3000 ...

Povedala je tudi, kje jili je zamenjala. Toda v dotični majhni banki, koje naslov je dala, je policija ugotovila, da oni dopol-dan sploh nihče ni prinesel kake tuje va-lute v zameno — torej je cela zadeva iz-mišljena.

Tako je policija vedno bolj zadržavala zanko okoli svetlolase tuje.

Glede krvavih madežev na nogavicah je ženska dejala, da je isti večer zaklala pišče za večerjo. Toda policija je ugotovila, da piščanca ni zaklala ona, temveč sosedu. Ker si je Carmen pri zadnjem boju slu-čajno odrgnila kožo na roki in zelo močno krvavela, je skoraj gotovo, da odtod iz-virajo krvavi madeži. Sodni kemik bo stvar razjasnil. Dobil je tudi čevlje žrtve in čev-lje morilke, ki so oboji silno blatni, da do-žene, ali je blato na obeh parih isto.

Osumljenka je poslala še na večer umo-ra 1000 frankov po pošti posestniku hiše, v kateri stanuje, kot najemnino za četr-t leta, ki mu jo je bila dolžna. Ostanek ukra-dene vsote je policija našla pri njej.

Včeraj je prišla osumljenka pred 11. ka-zenski sodni dvor v Parizu, a ne še radi umora, ki ga strokovnjaki še raziskujejo, temveč radi prestopa prepovedi vrnitve v Pariz. Pri tej razpravi je končno odkrito priznala svoje ime in poreklo. Govorila je zelo tiho in videlo se je, da je silno po-trta. Dejala je:

— Moje dekliško ime je Ivanka Žgeč, sem Slovenka, stara 24 let, rodom iz Moškanjcev.

— Toda zakaj ste se vrnili v Pariz? jo je vprašal sodnik. Saj veste, da nimate več pravice tu bivati!

— Morate me razumeti, monsieur. Neki gospod je zelo zaljubljen vame. On je Francoz in zato sem spet prišla v Pariz, da se poročim z njim.

Cepprav jo je advokat g. Henrj Canet z uprav francoskim »esprit«-om zagovarjal, je bila obsojena na dva meseca ječe in od-vedena v jettišnico Saint-Lazare.

Med tem časom bo pripravil preiskoval-ni sodnik ves material v zadevi umora. To, kar je do sedaj dognano, pa že čisto jasno kaže njeno krivdo. Ivanka Žgeč pri-de pred pariško poroko in če je njena kriv-da potrjena — se bo prva slovenska gla-va strkljala pod giljotino.

Nedelja na Bledu

Prva žrtev blejskega jezera v letošnji sezoni. — Slavnostna iluminacija.

Bled, 8. avgusta

Krasno solnčno vreme in za večer na-povedana slavnostna iluminacija sta v ne-deljo privabila k Blejskemu jezeru izredno mnogo gostov od blizu in daleč. V kopali-šči je posebno popoldne kar mrgolelo ko-palcev, ki so se polgraval pri kopanju v mlačni jezerski vodi. Poleg letoviščarjev in drugih kopalcev je bilo v jezeru tudi mno-go domačinov.

Okrog 16. popoldne so se v Grajski ko-peli kopali tudi štirje fantje, med njimi 15-letni Ivan Prešeren, najstarejši sinko po-sestnika Prešerna iz Zaslija, ki je četrt ure oddaljeno od Bleda.

Fantje so se zibali na nekakšnem spla-vu, na katerem se jim je pridružil tudi ne-ki odrasli Ljubljčan z dvema gospodič-mama. Ker fantje niso bili večji plavalci, jim je Ljubljčan s skrajno brezobzirno-stjo in lahkomišelnostjo začel govoriti: »Kdor bo izpil par litrov vode, se bo hitro naučil plavati! ... Pri tem je že tudi pri-jel Ivana Prešerna in ga toliko sunil, da je nesrečni dečko zdrčal s splava v vodo in se začel naglo potapljati. Parkrat je še za-krilil z rokami, nato pa izginitil v globino.

V splošnem vrvežu so se ostali fantje prestrašeni umaknili iz kopeli, a brezobzir-ni Ljubljčan tudi ni prijavil nesreče ali sam skočil na pomoč, marveč se izmuznil in izginitil — z življenjem mladega fanta na vesti. Vendar pa se je vest o nesreči hitro raznesla v kopališču in okrog po Bledu. Kopališki mojster Ivan Hribar je takoj pri-čel z iskanjem. Šele po 2 in pol urnem pri-zadevanju mu je uspelo, da je mladeničevo truplo spravil na obalo, kamor je prihitel tudi fantov oče. Njegova žalost nad ne-

srečno usodo prvorojenca je vzbujala na Bledu splošno sočustvovanje in obenem upravičeno zgražanje nad brutalno brezob-zirnostjo nepoznanega Ljubljčana. Orož-ništvo je takoj uvedlo preiskavo in ugo-tovilo zunanost krivca, naproša pa vse one, ki jim je znano njegovo ime, da ga prijavijo.

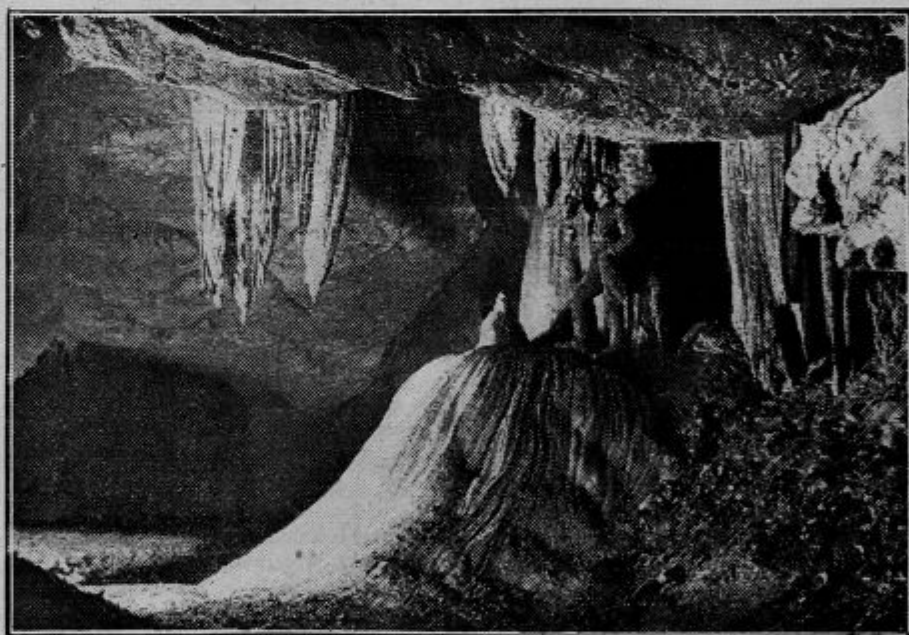
V čast letoviščarjem, ki so letos v na-ravnost rekordnem številu zasedli Bled, je zdraviliška komisija v nedeljo zvečer pri-redila slavnostno iluminacijo. Dasi je bila prireditelj aranžirana precej na brzo roko, je nudila mnogo slikovitosti. Ko je zve-čer nad jezero in vso blejsko pokrajino le-gel mrak, so na terasah hotelov zažareli številni lampijončki. Tudi številne druge hi-se in vile so se okrasile s pestrimi lampi-jončki in lučkami. Mogočna girlanda elek-tričnih žarnic je blestela na blejskem ko-lodvoru. A posebno efektne slikovite mo-mente je podajala vila »Zlatorog«, ki je zdaj pa zdaj zablestela v svitu zelenega ali rdečega bengalskega ognja. Na pobočju nasproti kraljevemu gradiču sta žarela dva velika kresa, z gradu so kakor sikajoče ka-če švigale v zrak številne rakete, a tudi blejski otočje je od trenutka do trenutka zablestel v sijaju umetelnih ognjev.

Okrog 21. je izpred Zdraviliškega doma krenila eskadra z zelenjem in lampijončki okrašenih čolnov. Na čelu se je zibala več-ja barka z godbo, ki je pod vodstvom prof. Jeraja neumorno svirala jugoslovenske ko-made. Eskadra se je pomikala proti hotelu Petran ob jezeru in od tam v bližino kra-ljevega gradiča, kjer se je obrnila in se v široki skupini zibala nazaj proti Zdravi-lskemu domu. Bil je zares prekrasen večer. Letoviščarji in domačini, kakor tudi gostje iz Ljubljane in drugih krajev, ki se jili je v nedeljo na Bledu nabralo okrog 7 tisoč, so izražali soglasno pohvalo. Po končani iluminaciji so z Bleda brneli številni avto-mobili in tudi posebni vlak, ki je odhajal po polnoči proti Ljubljani, je bil poln.

Poset Gradišnice ali Vražje jame pri Logatcu

Društvo za raziskavanje jam ki je v Ljubljani ter sekcija Vrhnika sta priredila v dne 30. in 31. julija ekspedicijo v Gra-dišnico pri Logatcu. Ker je jama težko do-stopna, njen vhod ima v premeru do 40 m s popolnoma navpičnimi ponekod celo pre-visnimi stenami, je bilo treba večjih na-prav, ki so omogočile pritrčiti vtičljiv škripec do 2 m preko roba brezda. To delo je bilo poverjeno logaškemu tesar-skemu mojstru, ki ga je izvršil v popolno zadovoljstvo ekspedicije, ki se mu tem potom tudi ponovno zahvaljuje za njegov trud. Ob veliki udeležbi domačinov so najeti de-lavci pod vodstvom aktivnega iamarja spu-stili prvega člana ob 9.50 po vili do pr-vega dna v globino 85 m. (Celokupna glo-bina jame je 200 m). Društvo je pri tej priliki privrkat uporabljalo telefon, ki se je sijajno izkazal, ker je omogočal stalno zvezo z nadzemjem in tako olajšal mučno

in opasno delo v jami. Omenimo naj tu še na kratko, da sledi prvemu dnu drugo in temu tretje. Poslednje je velika ogromna dvorana polna ilovice, ki se ob deževnem času preko polovice njene višine napolni z vodo in tako spremeni v lepo podzemno jezero. Ob času raziskavanja je bilo dno suho ter se je le v severnem koncu našel sihon napolnjen z vodo in v njej ma-le ribice, ki so radostno dokaz, da je ta vodo in tako spremeni v lepo pod-zemnim tokom Unca, ki ponicele v Gra-revcu pri Planini. H koncu našega kratke-ga poročila (točen popis ekspedicije in nje-nih uspehov bo sledil v kakem strokovnem listu) se tem potom javno zahvaljujemo vsem gospodom na Vrhniki kakor v Logat-cu za izkazano pomoč, kakor tudi denar-nim zavodom v Logatcu in na Vrhniki za denarne prispevke. — Član ekspedicije.

Kapniki v jami Logarček pri Planini Foto dr. R. Kenk.

Slika dokazuje številne krasote našega podzemnega sveta, ki ga pridno, a žal brez primerne upoštevjanja merodajnih faktorjev raziskujejo naši požrtvovalni »jamarji«.

V grob radi nesrečne ljubezni do Štefice Vidačič

Včeraj dopoldne se je odigrala v Za-grebu senzacionalna ljubavna drama, ki ima lepo pesniško ozadje, polno ljubavne čustvenosti in blage melanholije. Usmrtil se je mlad mož, ki je globoko ljubil bodo-čo filmsko zvezdo Štefco Vidačičovo. To je bil zvančnik zagrebske policijske direk-cije, 27letni Josip Tiljak. Nesrečni mlade-nič si je včeraj dopoldne okrog 10. v ve-liko tugi za izgubljenim ljubavjo pognal v svoji sobi dve krogli v glavo.

Iz raznih pisem, pesmic in papirkov, ki so jih našli v njegovi sobi, se razodeva vzrok njegovega samomora. Že tedaj, ko Štefica še ni sanjala, da bo s svojo lepoto osvajala svet in reprezentirala Jugoslavijo pri tekmovalnih ženske lepote, je Tiljak poznal mlado in veselo devojko, ki je bi-vala nasproti policijskemu poslopiju, in se je z vsem srcem takoj zaljubil v njo. O svoji ljubezni ni nikomur pravil, marveč je svoje srčne občutke zival v stih. Začel je pesnikovati in v svojih poetskih proiz-vodih poveličeval svojo edino in zadnjo ljubezno, Štefco.

Ko je Štefica odšla slavnja v tujino, je zapustila v Zagrebu srce, ki je toplo čutilo za njo, dasi ona sama o tem ni imela niti pojma. Nesrečno zaljubljeni Josip je me-sto, da bi sedaj zati in udulil svoja ču-stva, le še bolj hrepenel za Štefco. Prej velike veseljak je postal naenkrat melanholičen, zamišljen in se je izogibal družbe. Njegovi prijatelji in predstojniki so sicer

opazili to spremembo, nikdo ni slutil pra-vega vzroka. Končno je prišlo do kata-strofe.

Včeraj okoli 9. je Josip vzel svoj služ-beni revolver in izstrelil krogle v sence. Zadel pa se je slabo. Imel je še toliko mo-či, da je poklical osemletno hčerko svoje gospodinje in jo poslal po žganje. Dekle je sicer videlo, da leži mladenič v krvi, vendar pa ni razumelo, kaj se je zgodilo. Ko se je vrnilo z žganjem, jo je Josip na-gnal iz sobe. Kmalu nato je zagrmel v so-bi drugi strel. Stanovaleci so hiteli pogle-dat, kaj se je zgodilo, toda vrata so bila znotraj zaklenjena. Sluteč nesrečo, so takoj obvestili policijo in kmalu nato je dospela komisija, ki je vlomila vrata in našla Jo-sipa mrtvega v mlaki krvi. Po predpisanih formalnostih so prepeljali truplo v mrtvaš-nico.

Pokojni Josip Tiljak je rodom iz Gračca v Liki. Ko je leta 1924 odslužil vojaščno, je stopil v policijsko službo v Zagrebu, kjer je bil kot zvančnik zaposlen v oddel-ku za potne liste in izdajanje pravstvenih spričeval. Njegovi predstojniki ga hvalijo kot zelo poštenega in marljivega mladeni-ča, ki je imel izredno mnogo prirodne in-teligence. Ko je bil v policijski službi, se je privatno učil in dovršil tri razrede gim-nazije.

V njegovi sobi so našli sliko Štefice Vi-dačičeve, pod katero je pred smrtjo na-pisal pokojni mladenič dve pesmici, po-svečeni svoji nesojeni ljubezni. Ena izmed teh se glasi:

Štefica moja nesojena — k Tvoji majki, k Tvojemu očetu, evo, moram oditi tudi

Sloviti kovboj sveta

ART ACORD

nastopa danes prvič v Ljubljani v kovbojski atrakciji

Lov za možem v Texasu

Napeta zanimiva vsebina! Sen-zacija za senzacijo! Atrakcija za atrakcijo!

Danes ob 4., pol 8. in 9. ur.

Pri vseh predstavah orkester! Izborna moderna ventilacija.

Kino Dvor.

Telefon 2730.

jaz. Kakor ona dva, Te moram zapustiti tudi jaz. Bodi srečna, Ti želim. Samo spomni se na mene, kadar boš kitila s cvetjem grob svoje majke in Tvojega oče-ta. V Zagrebu, 8. 8. Josip Tiljak.

Krvava žrtev po radikalskem shodu

Iz Karlovca nam poročajo: V nedeljo popoldne ob 16. se je vračal iz vasi Kr-njak pri Karlovcu seljak Miloš Mrki proti domu v Buduški Rijeki. Ko je dospel v selo Trupinjak, ga je sredi vasi ustavil in napadel zagrizeni radikal Janko Kopir. Po kratkem prerekanju je zasadi Milošu dol-g nož v prsa. Miloš Mrki se je takoj zgrudil v mlaki krvi. Bil bi ga nedvomno popo-lnom zaklal, da niso priskočili na pomoč drugi ljudje, ki so nasilnež izrgali nož.

Povod za ta krvavi napad je dal nedel-jski shod radikalne stranke v Konjaku, ki je končal s popolnim fjasom. Na shodu je bil navzoč tudi Miloš Mrki, ki je s kre-pikimi medklici spravil radikalske govornike v hudo zadrego in tako spretno pobijal nji-hova izjavljanja, da je končal shod s polo-mom. Kopir, ki je bil sklicatelj shoda, je to-rej smatral Miloša Mrkega za glavnega povzročitelja neuspeha in ga je pričakal z nožem.

Miloš Mrki je smrtno nevarno ranjen. Nož se mu je zarinil v pljuča tik poleg srca in le za las je manjkalo, da ni pre-zana tudi glavna žila. V breznaadnem stanju so ga prepeljali v karloško bolni-co. Četudi Kopir priznava svoje dejanje in je njegov zločin izhval med prebivalstvom največje ogorčenje, doslej še ni bil are-tiran.

O drugem tipičnem primeru poročajo iz Karlovca. Občinski komisar v Perjašici, Peter Miletič, hud radikalen agitator, je včeraj brez vzroka zaprl tajnika krajevne organizacije SDS Miho Tereta in ga držal v zaporu 24 ur brez vsake hrane. Hotel ga je oddati v sreski zapor v Volnič, čemur pa se je aretirani odločno uprl in zahteval, da se ga prepelje k velikemu županu v Karlovcu. Radi neupravičene aretacije je bila vložena pritožba pri državnem pravdi-ništvu v Veginmostu. Ni pa pričakovati, da bi bila kmalu rešena. Tajnik se nahaja še vedno v zaporu.

Včerajsnje žrebanje razredne loterije

Beograd, 8. avgusta. r. Pri današnjem žrebanju drugega razreda XIV. kola sreč državnne razredne loterije so bile izžrebane nastopne srečke:

76.277 — 80.000 Din, 109.220 — 40.000 Din, 17.144 — 60.000 Din, 92.959 — 30.000 Din, 102.077 — 20.000 Din, 6697 — 10.000 Din.

Po 8000 Din: 36.488, 60.640, 96.938.

Po 3000 Din: 18.536, 25.755, 27.072.

Po 1000 Din: 484, 10.957, 13.666, 15.233, 39.557, 31.254, 3652, 58.868, 66.550, 74.240, 97.794, 89.859, 107.875, 23.282, 27.660, 39.730, 46.213, 49.720, 108.784 in 108.067.

Poziv slovenski javnosti!

V znamenju težkega boja za obstanek proslavi SK Slovan v dne 21., 27. in 28. avgusta svojo 15letnico.

V 15 letih dela in stremljenja, da koli-kor mogoče zadosti nalogam, ki si jih je zastavil ob ustanovitvi, je SK Slovan izvršil ogromno delo na sportnem polju in to dostikrat le z največjim naporom in denar-nimi žrtvami.

Po dolgem boju se mu je končno lanko leto posrečilo priti do lastnega prostora, ki pa je za gojenje sporta še popolnoma neporaben. Vsi ed pomanjkanja denarnih sredstev tudi SK Slovan na tem neveselem dejstvu ni mogel ničesar izpremeniti. SK Slovan pa se zaveda, da je lastno in pri-merno urejeno igrišče pogoj uspešnemu de-lovanju v vzgoji trdne, močne in zdrave slovenske mladine.

Da mu bo mogoče ob svoji 15letnici pri-četi v tem oziru z resno in uspešno akcijo, se obrača SK Slovan na našo javnost z vpludno vprošnjo, da mu ista prisloži z denarnimi sredstvi na pomoč, ter na ta način pripomore k zgradbi, ki bo živo zna-menje oz. spomenik priidnosti in požrtvo-valnosti Slovencev.

V tem pogledu naj nam bodo v vzgled drugi narodi, ki vsako slično akcijo pod-pro z občasovanjem vrednim navdušenjem in požrtvovalnostjo.

Naj ne bo v prihodnjih dneh Slovenca, ki bi zavrnili naše poblaščenje, ki bodo pobirali prispevke v korist zgradbi igrišča SK Slovana na bivšem vsesokolskem zletiš-šču. Veak, tudi najmanjši dar je dobrodošel

Zasluge naših dijakov v počitnicah

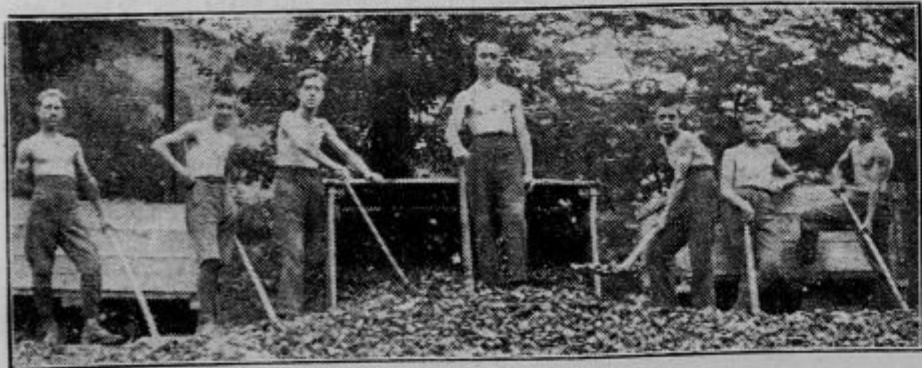
Tale slika, posnetek fotografa g. A. Ko-čarja v Zagorju ob Savi, predločuje naše dijake pri študiju in ponavljanju domov-noznanstva. Čedalje bolj se jim odpirajo oči, ko sučejo težke lopate in prevračajo polne vozčke premoga, našega »črnega di-amanta«, v zaloge. Tako se jim zdi ta pred-met dokaj zanimivejši nego na pustih šol-

Pri delu so veseli, pridni kakor mravlje. Vmes pa se šaljijo, češ: »Najm utile je zno, dulce pleva«, kakor je nekje zapisal Prešeren. Vse je v redu, samo o žledocu se pritožujejo, da jim je dal, odkar delajo — ultimat ... Kup koruznih žgancev in lo-nec kave, najsi bo za zajtrk, kosilo ali pa tudi za večerjo, zgine kakor bi trenil, tako

pripovedujejo sami. Pri tem se njihovi za-goreli obrazi nekoliko zresnijo in tiho do-stavljajo: »Vse mine, še koruzni žganci ... Potrdimo!

Med kratkimi odmori se marsikateri iz-med njih namah globoko zamisli. S suhim, ošpljenimi prsti grebe skrb po teh nade-budnih glavah. Ne bojte se! Delo rodi bodočnost!

K.

skih klopek; saj sije tu nanje božje solnce in tu pa tam zaveje tudi tako zaželjena, osvežujoča, hladilna sapica ...

Vsi ti dijaki so sinovi nameščencev in delavcev zagorskega rudnika, ki jim je do-volil, da smejo letos v počitnicah preiz-kusiti svoje telesne sile in si, kar je zanje poglavito, priboriti nekaj borih dinarjev za najnujnejše potrebščine bodočega šola-nja. Tako zahtevajo njihove socialne raz-mere.

Po vsej Sloveniji gre glas, le „Domovina“ je za nas!

Iz življenja in sveta

Nemške priprave za polet čez Ocean

Evropski letalci tekmujejo, da bi drug drugega prekosili ter premagali Atlantski ocean tudi z evropske strani. Trije narodi tekmujejo v glavnem za to prvenstvo: Francozi, katerim sta se ponesrečila na takem poletu letalca Nungesser in Coli, Angliji, pri katerih izbira Levine primeren človeški material in Nemci, ki pripravljajo transoceanski polet kot manifestacijo zmogovitosti nemške tehnike in industrije ter svoje ga narodnega ponosa.

Poročali smo že o vztrajnostnem rekordu, katerega je dosegel Junkersovo letalo J. 33. prve dni meseca avgusta. Letalca Risticz in Edsard sta potolkla svetovni vztrajnostni rekord. Ostala sta 52 ur in 22 minut v zraku in sta preletela blizu 7000 km. S tem sta priborila Junkersovim aparatom svetovno ime, sama pa sta se afirmirala kot odlična letalca, od katerih je pričakovati še presenetljivih činov.

Pomen zmage Risticza in Edsarda tiči v tem, da sta prekosila Chamberlina, ki je postavil nov svetovni rekord na daljavo s tem, da je letel iz Amerike v Evropo 41 ur in 11 minut. J. 33 je potolkel »Miss Columbo« za 11 ur in 11 minut. Pa ne samo to. Letalca sta užugala tudi rekord na daljavo, ki ga je najprej imel Francoz Drouhin in katerega sta pozneje z velikim elanom preskočila Lindbergh in Chamberlin. Statistike pravijo, da se je letalo izvrstno obneslo tudi glede minimalne porabe količine olja. Baje sta letalca prihranila celih 30 odst. goriva. Priborila sta si tudi 75.000 mark nagrade. Zmaga pomeni torej za oba letalca tudi lep gmoten uspeh.

V zraku.

Letalec Edsard je tako-le opisal polet nemškimi novinarjem:

Na krogu J. 33 je bilo ves čas poleta prav zanimivo življenje. S seboj sva vzela čaja, citronove limonade, kruha z maslom, kave, peciva, banan in bombonov. Vendar nisva imela posebnega teka. Vsega skupaj sva porabila dva zavojčka peciva, par banan in trideset litra močne kave.

Zato pa sva psihično naravnost nepopisno trpela radi dolgočasnosti poleta. Prvi dan sva oba sedela pri krmilu. Šele v sredo jutraj sva se domenila, da se bova menjavala vsake štiri ure. Obesila sva v kabini mrežo in v njej sva ležala vsak 4 ure. To je bil nepopisno užitek te vožnje. Zrak je bil imeniten. Skozi kabino je imel oni, ki je ležal v ležalki, ves čas prijeten preprih. Bilo ni niti vroče, niti mrzlo in oba sva spala v urah počitka kakor medveda. Najtežje je bilo s prebujanjem. Predstavite si samo človeka, ki sladko zaspi ob brnenju letalskega motorja. Ker ni bilo drugega izhoda, sva si privežala, kadar sva šla počivati, obe roki na motvoz. Kadar je bil odmor pri kraju, je tovariš pri krmilu potegnil za motvoz. Časih je bil tak potegljaj nežen, časih pa tudi surov. Poleg spanja nama je posebno dobro delo umivanje. Napolnila sva z vodo ž njo par blazin iz gumija, ki so se izkazale kot izborni pripomoček. Urejeno je bilo tako, da so blazine polagoma spuščale vodo po kapljicah in namakale gobe, s katerimi sva si osveževala obraz. Ne morete si predstavljati, kako dobro nama je to delo.

Stroji, motor in instrumenti so delovali brezhibno. Edino kar sva pogrešala v letalu je bilo merilo za uporabo bencina. Na poletu čez ocean te priprave ne bomo pozabili.

Po poizkusnem poletu.

Ko sta se Risticz in Edsard po dovršenem poletu spustila na tla, je seveda vse hotelo videti nova zmagovalca zrak. Celo stari profesor Junkers je prišel ter jima je ginjen stiskal roko. Pri pristajanju na zemljo, ki se je izvršilo čisto gladko, je bilo navzočih tudi nad 1000 delavcev Junkersovih tvornic, ki so se skupno s profesorjem veselili uspehov dveh pogumnih letalcev in letala, katerega so pomagali graditi.

Čez Atlantik!

Ker se je poizkusni polet dobro obnesel, je sklenilo vodstvo Junkersovih tvornic, da stopi v tekmo za preoceanski polet iz Evrope v Ameriko. V Dessau so se takoj sestali meteorologi, ki so zahtevali pojasnil od vremenske opazovalnice v Hamburgu. Informirali so se o vremenu v zapadni Evropi in nad Atlantskim oceanom. Govorilo se je največ o smeri poleta, in nekateri so pri tem zastopali nazarje, da je treba vzeti kurz čez južno Irsko proti Novi Fundlandiji, torej po najkrajši poti. Ta pot je bržčas tudi najugodnejša. Le v primeru, da bi na tej liniji vreme nagajalo, bi se letalca odločila za južnejšo smer.

Vreme nad Oceanom je trenutno za polet iz Evrope v Ameriko zelo neugodno. Cikloni se javljajo vse povsod. Prvi voz, katerega je treba presekat, čaka letalce že pri izhodu iz Rokavškega preliva. Drugo težje ciklonov leži v bližini Nove Fundlandije. Visok pa je pritisk tudi med Azori in Islandijo. Najugodnejša črta čez Ocean bi torej šla čez Islandijo, čez južno Grönlandijo in Novo Fundlandijo ter čez Labrador v Severno Ameriko. Trenutno pa je treba počakati, kako se bo vremenski položaj razčistil.

Pričakovanje v Ameriki.

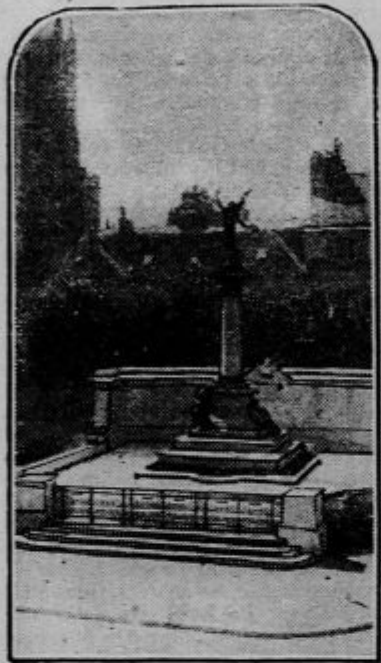
Američani se že vesele, da so se našli v Evropi pogumni možje, ki hočejo zloiniti ameriške rekorde in pokazati, da se mnogo upajo in da tudi nekaj znajo. V Newyorku se je že osnoval letalski komite, v katerem se nahajajo Lindbergh, Chamberlin in Byrd. Mestni svet v Filadelfiji je sklenil prve letalce iz Evrope v Ameriko nagraditi tudi z denarno nagrado v znesku 25.000 dolarjev. Start se bo predvidoma izvršil v Dessau, kjer so dane najboljšje možnosti za vzlet. Iz Evrope v Ameriko bosta startali dve letali: »Evropa« in »Bremen«. Prvo bosta vodila Risticz in Edsard, drugo pa Loose in Koehl. Obe letali bosta opremljeni z vsemi potrebnimi aparati in bosta brezčasno korespondirali s kopno zemljo.

Letali sta pripravljena za start že od ponedeljka. Nemška državna pošta je sklenila poslati čez Ocean tudi več vreč pisem. Pismo pa ne sme biti težje kot 20 gramov. Za vsako pismo je treba plačati 25 mark poštne, za dopisnice pa 12 mark. Pisma morajo biti opremljena z napisom »Z letalom v Ameriko« in se morajo dostaviti poštenu uradu v Dessau.

Osebnosti letalcev.

Rekorder Edsard je doma iz Bremena in je star 29 let. V svetovni vojni se je javil kot prostovoljec k 18. dragonskemu polku, leta 1917, pa je prestopil k letalstvu. Dve leti se je mudil na zapadni fronti, pozneje pa se je udeleževal kot letalec v bližini Bremena.

Risticz ima danes 32 let. Njegov oče je bil reven sluga na budimpeštanskem

Spomenik

v svetovni vojni padlim prebivalcem mesta Meaux (45 km severo-vzhodno Pariza).

magistru. V revščini in pomanjkanju se je Risticz med vojno javil na fronto, kjer je dosegel čin narednika. Šele pozneje so ga prideli k letalskim kolonom, kjer se je zelo izkazal: bil je 13 krat odlikovan. Izkazal se je posebno na italijanski fronti, po vojni pa je stopil v službo pri družbi Fokker ter je oskrboval zvezo med Budimpešto in Dunajem. Na Dunaju je bil angažiran za Nizozemsko, kjer pa je ostal le malo časa. Prišel je naposled k Junkersu, kjer je dosegel že več rekordov.

Preiskava v Tatrah in v Pragi

Pred pojasnitvijo umora Marketke Nörösmartyove.

Umor Marketke Vörösmartyove še vedno vznemirja češko, zlasti pa praško javnost. Listi prinašajo dolge stolpce podrobnih poročil o preiskavi in celo uvodnike ter druge komentarje, ki pričujejo, da je vsa češka javnost ogorčena nad podlim zločinom treh intelektualcev.

Položaj se po vesteh, ki jih imamo pri pisanju tega poročila v rokah, ni bistveno izpremenil. Zadnjič smo zabeležili, da je Nikolaj Sikorski v celoti priznal udeležbo pri zločinu, ki sta ga izvršila Michalko in dr. Klepetář. Nekateri sklepajo, da je Sikorski še najmanj izpričen, čeprav bi bila vsaka sodba o njem prezgodnja, zlasti pa, ker ga nedvomno teži dejstvo, da je po lastnem priznanju sodeloval pri umazani »žentitvi« Michalka s Vörösmartyovo in posredno tudi pri njenem umoru. V petek se je odpravila posebna komisija na Tatre, v bližino Střbskega Plesa, kjer je bila žrtev umorjena. S komisijo je bil tudi Sikorski. Pridružil se jim je oče novinarja Michalka, čeprav je star, bolehal in globoko potr. Dejal je pred komisijo: »Če je moj Janko kriv, tedaj bodi proklet in naj ga ne vidijo več moje oči!« Komisija je na mestu, ki ga je označil Sikorski, razkopala pesek. Našli so šop ženskih las in nekoliko kosti, celotnega trupla pa ni bilo. Tedaj je Sikorski izjavil, da je nadaljnje iskanje zaman: Michalko in Klepetář sta se z bala, da je truplo vendarle preslabo zakopano in da bi ga utegnil kdo najti. Odpeljala sta se letos spomladi na mesto umora, odkopala truplo, ga razrezala in razmetala kose in kosti po Vagu. Koliko je ta najnovejša izjava Sikorskega resnična, se ne ve; za sedaj orožniki s pomočjo prebivalstva marljivo stikajo po vsej okolici, da bi našli še kak ostanek nesrečne žrtve. Lase pa so poslali v Košice, da jih sorodniki Vörösmartyove primerjajo z njenimi lasmi, ki jih imajo shranjene še izza časa, ko je živel.

Preiskovalna komisija je zahtevala, da se ima privedi na lice mesta tudi Michalko. To se je imelo zgoditi v teku nedelje. Michalka neprestano zadržujejo in je že močno zbit in izčrpan, ker težko varuje ravnodušnost, ki bi jo rad simuliral v svojo zaščito. V soboto je Michalko priznal, da je bila Vörösmartyova umorjena, vendar pa zanika lastno krivdo in trdi, da je vsega kriv Sikorski. Izpovedal je, da je Sikorski odpravil Marketko iz Prage in povedal njemu in dr. Klepetářu, da je odpotovala v Pariz in odtod v Ameriko. To mu je zadostovalo in se dalje ni več brigal. Medtem pa so Michalku povedali, da je Sikorski njega in Klepetářa izdal. Michalko je močno prebledel in ni mogel priti k besedi; šele po daljšem odmoru je izjavil, da je Sikorski prekanjen slepar in da vztraja pri svoji izpovedi. V zaporu se vede Michalko zelo obupano, vendar pa cinično. Zlasti pogreša alkohola.

Dr. Klepetář je v zaporu še hušji: divja in se vede kakor blazen. Pred preiskovalnim sodnikom je silno redkobeseden in na nekatera vprašanja sploh ne odgovarja, pri drugih pa brizgne v histeričen jok. Pod težo položaja, iz katerega ne vidi izhoda, je postal popolnoma zbehan. Zanimivo je, da se je oglašila pri preiskovalnem sodniku njegova ljubica, bivša plesalka za časa, ko je bil Klepetář dramaturg pri nekem praškem predmestnem gledališču. S sa-

Vladimir Gaidarow
Marcella Albani

in osla nemška film-ska elita:

W. Dieterle, F. Kampers, L. v. Ledebour, Olga Engel

v veliki neprekosljivi filmski drami:

Beg na trojki.

Pri vseh predstavah svira naš umetniški priznani orkester.

Prvovrstna moderna ventilacija.

Elitni kino Matica

Telefon 2124

Za Sacca in Vanzettija

Apel Karine Michaelisove.

Znana danska pisateljica in publicistka Karina Michaelisova je o priliki proglasitve justifikacije Sacca in Vanzettija objavila sledeči protest:

»V skrajnem obupu pošiljam v svet svoj poslednji glas protesta. Se stre in bratje vsega sveta, brite v vseh cerkvalih plat zvona! Ne dovolite, da bosta Sacca in Vanzetti kljub neovrgljivo dokazani nedolžnosti dne 11. avgusta umučena! Če se to zgodi, potem ne premore svet krvave osvete, ki bi ne bila pravična. Ta umor bi bil začetek propasti ameriškega naroda. Nedolžna obsojenca morata, morata biti oproščena. Če bo pravica umučena in pritrpana v obup, če bo poteptano človeško dostojanstvo, vedite, da se bodo zrušili tudi najtrdnjši jetniški zidovi. Brite plat zvona, ni še prepozno. Prosim vse liste, da objavijo ta klic na pomoč.«

Guverner Fallow

pravi, da ni nikakega vzroka za dvom o krivdi Sacca in Vanzettija.

Poroka Krasinove hčerke s francoskim vojvodo

V praških družabnih krogih je učinkovala kot prvovrstna senzacija vest, da se je znanj francoski aristokrat vojvoda Larochefoucauld poročil s hčerko bivšega sovjetsko-ruskega poslanika v Parizu Krasina. Vest seveda ni brez vsakršne pikanterije, če pomislimo, kdo je bil sodrug Krasin in kakšno državo je zastopal. Medtem ko je v Rusiji sama beseda aristokrat psovka, ki je kak pravoverni komunist ne prenese brez maščevanja, je postala hčerka enega izmed sovjetsko-ruskih državnikov in boljševiških voditeljev — vojvodinja.

Vest pa je še bolj pikantna, če vemo, da bo dobila srečna hčerka pokojnega boljševiškega voditelja 60 milijonov frankov dote. Vse kaže, da je bil rajni Krasin skrben oče in dober gospodar, čeprav so to po mnenju oficijelne Rusije, ki jo je zastopal, ne samo zastareli buržujski pojmi, ampak celo pregrešni kapitalistični nagibi. Kajpa, če boljševiški voditelj kopiči denar, ni isto, kot če ga kopiči meščanski rentier. Duo si faciunt idem ...

najboljše, najtrpežnejše, zato najcenejše

Strmiški:

Rojenice

On, ona, ono in debelušna vaška babica, na skrivnem imenovana babura.

On je pravkar obiral mastno bedro kuhane kokoši, ki je bila videti že dokaj priletna, zakaj držal je kos z obema rokama in v straneh tregal nitkasto meso da je kar škripalo in pokalo pod zobmi; obe roki, usta, lica in konec nosu, vse je bilo tako mastno, da se je svetil, kakor namazan z laškimi oljem. Rajnika kura je videla namreč svoje potomce tja do petega rodu.

Ona je na pol ležala, na pol slonela v preprosti postelji; zrlavje je bilo trikrat podloženo. V tretjo se blede roki je drža pisano skodelico in iz nje požirkoma srkala neslano kurjo juho.

Ono je ležalo poleg otročnice v majhnem podolgačem koščku, skrbno zavito v raznobarvne, nekakšnim plenicom podobne krpe, pačilo mali temnordeči obrazek, se strahovito kremžilo in venomer vekalo s tenkim, slabotnim glasom: beeee — heeee! — beeee! — heeee!

Debelušasta vaška babica na je široko sedela na nizkem stolčku poleg ognjišča; dolgo, temno krilo je bilo v kolobarju razprostrto daleč okoli nje,

da se je videlo, kakor bi bil ob ognjišču poveznjen velikanski svinjski kotel. Iz zelene kozice, ki je stala ob žrjavici podprtega ognjišča, je pobirala z mastnimi prsti poslednje kose razrezanega cvrtja, na vogalu pa je stal velik, lepo opisan vrč domačega sadjevca, katerega je zdaj pa zdaj krepko nagnila. Vmes se je hrusala z višnjevim predpasnikom in zadovoljno mrmrala sama s seboj.

On si je zdajci otrl usta s hodno brisalico in se začel napravljati v nedeljsko obleko, med tem ko mu je ona s slabotnim, utrujenim glasom naročevala, kaj vse naj prinese iz mesta. »Ne pozabi plenice, pivočkov, tudi cucelj mora biti pri hiši, in praška, da veš, sušilnega praška, ne pozabi kupiti. Ne zamudi večernega vlaka!«

On je vzel s police zaprašeno, črno, že dokaj ogoljeno usnjato torbo, jo postavil na tla, da se je razlezla, kakor bi počenila stara kocka na svoja piščeta. Torbo je bil nekoč spotoma zamenjal z nekim železničarjem za košaro črešenj, ki jih je hotel nesti v mesto naprodati. Zdaj mu je prišla prav. Poslovil se je tedaj od bojne ženke, po strani pogledal bahuro, ki je bila postavila izdraznjen vrč na ognjišče, pokimal novorojenčku in odšel. »Pol ure hoda do postaje, pol ure

boj čakal vlaka, uro vožnje, dve uri in pol za nakupovanje, pa bo lepo dan prešel«, je modroval, korakaje proti železniški postaji.

Nakupil je vse, česar je bilo potreba, in se za časa in dobre volje vrnil na mestni kolodvor. Sedel je v veliki oddelek tretjega razreda, kjer je že dremala skupina železniških sprevodnikov in zaviračev, ki so se brez službe vračali v domačo postajo. Svojo debelo, z nakupljenim dobrinami napolnjeno torbo je postavil kraj sebe in se polagoma zapletel v razgovor s črnimi predstavniki železniške bede. Starejši sprevodnik, z velikimi rjavimi brki, je izvil iz svoje zakrpane službene torbe šop zamazanih igralnih kart in začeli so igrati »za krajši čas«. Čas je minil tako hitro, da srečni oči niti niso zaznali, da se vlak približuje domači postaji. Zadržalo je pod kolese, vlak se je sunkoma ustavil in glas službojočega sprevodnika je zahreščal: »Veržej!« — »Tri sto medvedov!« S tem vzklikom je skočil pokonci, zgrabil torbo, se zakadil k vratom, skočil na pesek in zalutnil vrata, ko se je vlak že pomikal naprej.

Doma se je pohvaljal, da je nakupil vsega, prav vsega in še več, nego mu je bilo naročeno. Položil je torbo na stol

poleg postelje ter jo zmazoslavno odprl.

»Za Boga, kaj naj to pomeni?!« Vsi trije, on, ona in babura, so hkrati zagнали te besede. On se je prvi osvestil. S tresočo se roko je segel v temni prepad ter izvil iz črnega žrela zamazane, po strojem olju dišeče torbe staremu gradu podobni svitek okajane, temnosive, v olju namočene signalne vrvi, ki jo je s sveto jezo zagнал v podpeček. Segel je družici in privlekel na dan štirioglati svetilko, iz katere je kapala temna zelenkasta tekočina. Zadušljiv vonj je udaril v nos, kakor po ugasi oljnati luči, katere stenj je pravkar ugasnil. Na dnu torbe je plaval, kakor Noetova barka, v začrnellem olju namočen signalni pravilnik, tam v kotu pa je ujel v gosti maščobi signalno piščalko in zariavele železniške klesče, s katerimi sprevodniki preščiipavajo vozovnice. V drugem kotu je slonela steklenica napolnjena s črno kavo in ovita z signalno zastavico, ki je bila nekda rdeča, zdaj pa je kazala vse druge barve, samo prave ne.

On je skrtal z zobmi, ona je omedlevala, ono pa je neprenehoma kremžilo obrazek ter vekalo: beeee — beeee! — beeee!

Tedajci pa vstane izza ognjišča ba-

bura, slavna vaška babica, v levici vrč, že v drugo napolnjen s sladkim sadjevcem, desnico visoko dvignjeno, kakor bi prilezli, ter zakliče s slovesnim glasom, trepetajočim od zanjenosti, besede, ki so kakor božje razodetje hile na razočaran zakonski dvojici: »Ljudje božji! Mar ne vidite znamenja? Se niste slišali o vilah rojenicah, ki prisostvujejo roistvu vsakega človeka? Že v zibelki mu napovedo njegovo prihodnost, srečo in nesrečo. Včasih so vidne, včasih nevidne, ampak kadar pokažejo vidno znamenje, je gotovo, da se bo izpolnilo. Veselite se!«

Veliko razodetje! Presenečenje, uganjanje, želje, upanje, veselje, vznemirjenje!

On: »Saj sem rekel: edina moja želja je bila, da bi postal železničar. Kaj se ve, morda celo železniški ministar.«

Ona: »Morda bo nekoč celo sprevodnik, tak, ki karte preščiipuje. Bog usliši!«

Ono: »Beee — beeee! — beeee!«

Veržejci nestrno čakajo, kedaj postane njihov najmlajši vaščan železniški ministar ali pa celo tak sprevodnik, ki ima pravico, da po vlakih karte preščiipuje.

Sport

Prvenstvo Jugoslavije v plavanju

Jadran (Split) — prvak države, Ilirija in Primorje zavzela četirto in peto mesto. — Rekordna udeležba. — Izborni rezultati. Nova zvezda Ante Senjanović.

Kakor smo že kratko poročali, so se v soboto in nedeljo vršila na Sušaku državna prvenstva tekmovalna v plavanju. Po veliki pomoti pri sprejemu telefonskega sporočila smo objavili rezultat waterpolo tekme med ljubljansko Ilirijo in beograjskim Brđjaninom v obratnem razmerju. Brđjanin je slavil nad ljubljanskim moštvom radi izmučenosti od pota lahko zmaga. Tudi ostali ljubljanski plavalci — razen dam — se radi močne konkurence niso mogli vidno plasirati. Odlično pa so se držale plavalčice ASK Primorja. Posebno pozornost pa je vzbudil talentirani junior splitskega SK Jadrana Ante Senjanović, ki je zmagal na 50 m, 100 m, 400 m in 1500 m ter postavil v vseh omenjenih disciplinah boljše rezultate od dosedanjih državnih rekordov. V celem je bilo postavljenih devet novih državnih rekordov. Ker tekmovalja še niso popolnoma končana, se ni definitivno določil placement posameznih klubov; že sedaj pa je gotovo, da so splitški Jadran z veliko razliko zasedel prvo mesto. Kot drugi in tretji se imenujeta Jug iz Splita in Viktorija iz Sušaka.

Posamezni rezultati so sledeči:

Juniorji: 50 m prosto: 1. Ante Senjanović (Jadran, Split) 28.2; 2. Davor Smokvina (Viktorija, Sušak) 30.4; 3. Milenko Kangrga (Bob, Beograd).

100 m prsno: 1. Zaharija (Jug, Dubrovnik) 1:27; 2. Birimiša Jeran (Jadran) 1:29.2; 3. Vlak (Jadran).

100 m hrbtno: 1. Matković (Viktorija) 1:27.3; 2. Luger (Jug) 1:29; 3. Vlak (Jadran).

Juniorke: 50 m prosto: 1. Godina (Jadran) 39; 2. Senjer (Sombor) 40; 3. Marić (Jug).

100 m prsno: 1. Prekuh (Primorje Lj.) 1:47.2; 2. Radonić (Viktorija) 1:47.5; 3. Treo (Primorje) 1:48.6.

100 m hrbtno: 1. A. Marić (Jug) 1:45 (nov jugorekord); 2. Popović (Brđjanin Beograd) 1:53.3; 3. Jerković (Jadran) 1:56.

Seniorji: 100 m prosto: 1. A. Senjanović (Jadran) 1:06.2; 2. Matić (Jug) 1:09.3; 3. Sentgjerji (Sombor) 1:12.5.

400 m prosto: 1. A. Senjanović (Jadran) 5:26 (nov jugorekord); 2. Ante Roje (Jadran) 5:49.8; 3. Ljubo Smokvina (Viktorija) 5:56.9.

1500 m prosto: 1. A. Senjanović (Jadran) 22:49.8; 2. Ante Roje (Jadran) 24:25; 3. Sentgjerji (Sombor) 24:41.

Stafeta 4 x 200 m prosto: 1. Jadran 1:10:55; 2. Viktorija 1:11:07; 3. Triton 1:15:55.

200 m prsno: 1. Pavešić (Viktorija) 3:10; 2. Fabri (Jug) 3:19; 3. Zaharija (Jug) 3:22.

100 m hrbtno: 1. Mirković (Jadran) 1:22.7; 2. Pavešić (Viktorija) 1:29.4; 3. Luger (Jug) 1:30.4.

Seniorke: 100 m prosto: 1. Stanka Katašević (Jug) 1:27.2 (nov jugorekord); 2. Olga Roje (Jadran) 1:28; 3. Podhorski (Viktorija) 1:29. Tudi rezultata druge in tretje sta boljše od državnega rekorda.

400 m prosto: 1. Olga Roje (Jadran) 7:15.4; 2. Katavić (Jug) 7:50; 3. Dabrović (Jug) 8:10.

Stafeta 4 x 100 m prosto: 1. Jadran 1:6:40.2; 2. Jug 6:41; 3. Viktorija, 4. Primorje.

200 prsno: 1. Prekuh (Primorje) 3:45; 2. Richtmann (Viktorija) 4:02; 3. Grisogono (Jadran) 4:12.

100 m hrbtno: 1. Katavić (Jug) 1:48; 2. O Roje (Jadran) 1:52; 3. Grisogono (Jadran) 1:53.7.

Poleg že objavljenih rezultatov (s popravkom izida Brđjanin: Ilirija 10:1) v waterpolu so bili doseženi v semifinalnih tekmah še naslednji rezultati: Gradjanski (Dubrovnik): Brđjanin (Beograd) 4:2 (2:1) in Jug (Split): Gradjanski (Dubrovnik) 7:0. Finale med splitskima kluboma Jugom in Jadranom je bilo treba v 6. minuti radi nastopajočih teme prekiniti. Rezultat 1:0 za Jug.

Včeraj ob 9. dopoldne se je nadaljevala v nedeljo prekinjena waterpolo-tekma med Jugom in Jadranom, ki je končala z 1:0 za Jug, ki je postal s tem prvak Jugoslavije v waterpolu. Placement v waterpolu je sledeč: 1. Jug (Dubrovnik); 2. Jadran (Split); 3. Gradjanski (Dubrovnik); 4. Brđjanin (Beograd).

V skokih so bili doseženi sledeči rezultati:

Skoki juniorjev z deske 3 m: 1. Longika (Ilirija) 69 točk; 2. Davor Smokvina (Viktorija) 64; 3. Materijan (?) (Jadran) 38.

Skoki juniorov z deske 3 m: 1. Bakarčić (Viktorija) 22 točk; 2. Godina (Jadran).

Skoki seniorev z deske 3 m: 1. Novak (Jadran) 40.61 točk; 2. Dolenc (Ilirija) 25.7; 3. Podhorski (Viktorija) 13.7.

Skoki seniorev z stolpa 10 m: 1. Novak (Jadran) 18.

Skoki seniorev z deske 3 m: 1. Kordelić (Ilirija) 147.25 točk; 2. Grilec (Viktorija) 129.30; 3. Antosiewicz (Ilirija) 108.42; 4. Juntez (Primorje) 96.35.

Skoki seniorev z stolpa 10 m: 1. Grilec (Viktorija) 99.61 točk; 2. Kordelić (Ilirija) 90; 3. Piliš (?) (Jadran) 61.95.

Končni placement za prvenstvo države v vodnih sportih je sledeč: 1. Jadran (Split) 234 točk; 2. Jug (Dubrovnik) 125; 3. Viktorija (Sušak) 116; 4. Ilirija (Ljubljana) 29; 5. Primorje (Ljubljana) 25; 6. Sombor 23; 7. Brđjanin (Beograd) 15; 8. Gradjanski (Dubrovnik) 15; 9. Triton (Split) 12.5; 10. Bob (Beograd) 6; 11. Gradjanski (Karlovec) 5; 12. Firule (Split) 4.5; 13. Karlovačko sportno združenje 2 točki.

Ljubljanska kluba sta z maloštevilnim zastopstvom častno zastopala naš plavalni sport.

Lahkoatletsko prvenstvo mariborske oblasti

V nedeljo so se vršila v Ptuj na prostoru SK Ptuj lahkoatletska tekmovanja za prvenstvo mariborske oblasti. Poleg atletov SK Ptuj, so tekmovali tudi atleti Rapida in Maribora. Zmagal je v končni klasifikaciji Rapid z 68 točkami, pred Ptujem z 31 in Mariborom s 7 točkami. Atleti Rapida so razen v dveh disciplinah odnesli vsa prva mesta. Rezultati so samo povprečni, kar je v prvi vrsti pripisovati strašni vročini in pa preobremenitvi atletov, ki so tekmovali v več točkah. Tekmovanje je poteklo pod vodstvom tehničnega referenta LLAP, g. Pevalca hitro in brez incidentov. Doseženi so bili sledeči rezultati:

100 m: 1. Barlovič (R) 12.9; 2. Samuda, 3. Murn (oba P).

Skok v višino: 1. Büdefeld 1.505; 2. Baumgartner, 3. März oba 1.455 (vsi R).

Met diska: 1. Jeglič 27.36; 2. Schara (oba R) 26.92; 3. Murn (P) 26.80.

Met krogla: 1. Barlovič (R) 9.78; 2. Zagar 8.97; 3. Murn (oba P) 8.97.

200 m: 1. Samuda (P) 27; 2. Sieberer (R); 3. Murn (P).

800 m: 1. Jeglič 2:09.8; 2. Zwerlin (oba R); 3. Rak (M).

3000 m: 1. Kovačič (M) 10:00.3; 2. Pernath (R) 10:04; 3. Uršič (P).

400 m: 1. Wrentschur (R) 62.4; 2. Junger, 3. Wallner (oba P).

Skok v daljavo: 1. Jeglič (R) 558; 2. Pavšič (P) 553; 3. Barlovič (R) 551.

4 x 100 m: 1. Rapid 1.51.2; 2. Ptuj 52; 3. Rapid II. diskvalificiran.

Skok ob palci: 1. Baumgartner (R) 2.76; 2. Pavšič (P) 2.665; 3. Kovačič (M) 2.445.

Dopolnilno je zmagal Rapid v stafetnem teku skoki Ptuj za prehodno darilo lista »Marburger Zeitung« v času 4:52.5. Proga je merila 1720 m. Rapid je zmagal že vdrugič zaporedoma.

I. kolo juniorskih tekem za pokal SK Ilirije

V nedeljo se je pričelo tekmovalje juniorskih moštev za prehodni pokal SK Ilirije med ljubljanskimi moštvi. Radi vročine in pavze v nogometni sezoni so tekme vzbudile le malo zanimanja. Tudi v sportnem pogledu niso nudile mnogo.

Ilirija : Mars 7 : 0 (1 : 0)

Ilirija je šele v drugem polčasu dosegla običajno formo in dosegla visoko razliko golov. Gol prvega polčasa je padel iz enajst metrovke.

Jadran : Krakovo 2 : 2 (2 : 2)

Jadran je sprva lepo startal, vendar je moral pozneje spraviti izenačenje. Krakovo je imelo tudi več od igre, kar pa je do bro preprečeval dobro razpoloženi vratar Jadrana. Sodila sta kandidata gg. Cimperman in Hiti. Publike je bilo bore malo.

Ostale nogometne tekme

VRHNIKA: SK Vrhnika : SK Logatec 9 : 0.

ZAGREB: Gradjanski : Crnogorac (Cestine) 7 : 0 (3 : 0); Viktorija : Sparta 1 : 0 (1 : 0). Tekme ob priliki proslave 15letnice Sparte.

SPLIT: Hajduk : III. okraj (Budimpešta) 6 : 2 in 2 : 1. Dobra igra prvaka.

BEOGRAD: BSK : repr. Novi Sad 6 : 2 (3 : 2). Jedinstvo : Sparta (Zemun) 6 : 2.

DUNAJ: Simmering : Rapid 3 : 1 (1 : 1); Wacker : Rudolfsbügel 5 : 2 (2 : 1); WAC : Nicholson 4 : 1 (3 : 0); Sportklub : WAF 7 : 0 (4 : 0).

STEINAMANGER: Szabaria : Vienna (Dunaj) 2 : 1 (1 : 1).

INOMOST: Cricketer (Dunaj) : repr. Inomosta 7 : 2 (2 : 1); Cricketer : Innsbrucker AC 3 : 2 (2 : 0).

FUERT: Sp. V. Fürth : IFC Nürnberg 1 : 0 (0 : 0). Semifinale za pokal.

Glavna skupščina ZNS v Zagrebu je proti pričakovanju potekala popolnoma mirno. Stari odbor je dobil absolutno, v novega pa so bile izbrane skoraj iste osebe. Zboru bo tudi v bodoče predsedoval dr. Pandaković. Kot odbornik ljubljanske sekcije je bil izvoljen v odbor zbora g. Vodišek. Predlog beograjske sekcije, da bi bili razredi sodnikov ukinjeni in bi ostali le začasni in stalni sodniki, je bil odgojen do prihodnje skupščine. Nato je bilo ponovno sprejetih nekoliko sodnikov, ki so bili suspendirani.

Mednarodne motociklistične dirke v Zagrebu so doživele rekordno poset do 8000 oseb. Udeležba dirkačev ni bila polnoštevna, vendar pa so startali tudi nekateri inozemci. Junak dneva je bil Dunajčan Mössbacher, ki je tudi odnesel zlati pokal za najboljši čas dneva. Rabil je 35 sek. za krog t. j. povprečna hitrost 82.3 km na uro. Domači vozači so zmagali v petih točkah od devetih.

Sportno društvo Vrhnika poziva v sredo dne 10. t. m. ob 20.30 na sestanek pri Jurci radi sestave hazene družine. Vse dame, ki so se prijavile ali imajo veselje do tega sporta, prosim, da se sestanka udeležijo. — Podpredsednik.

SK Slovan (nogom. sekcija). Danes ob 18.30 na igrišču Primorja trening tekmar s I. moštvom Primorja. V klubovi garderobi je treba biti točno ob 18. igralcem: Skofic, Globelnik, Marchiotti I. in II., Flak, Tratnik, Bögel, Skalar, Volkar, Koschel, Burger, Hirsman, Bucik, Strehovec, Vrtačnik, Ra-

kuš, Novljan in Kastelic. Tekma se vrši ob vsakem vremenu. — Načelnik.

Službene objave LNP. (Iz seje posl. odbora 3. VIII.) (Nadaljevanje.) Na znanje se vzame dopis novopostopnega SK Zeleničar v Mariboru z dne 2. t. m. in prijavnice, s katerimi prijavlja v verifikaciji sledeče igralce: Stauber Rudolf, Wagner M., Saffran Martin, Fischer Josip, Vavda Ivo, Vavda Adolf, Glaser Franc, Marussig Hugon, Skrabar Ernest, Jenko Josip, Vesnaver Ljubo, Senica Rudolf, Gruber Bogomir, Mahajec Valter, Dobaj Josip, Ermenc Josip, Kovač Franc, Fasing Josip, Kosi Franc, Sapec Ivan, Veras Drago, Marinič Alojzij, Kokol Hinko. Navedeni igralci morejo nastopati za SK Zeleničar v poskusnih tekmah, ki mu jih bo odobril oz. odredil MO v Mariboru, ker proti njihovi verifikaciji s strani LNP ni zadržka. Prijavnica igr. Vojgrinca Rudolfa se istotako vzame na znanje, vendar navedeni ne sme nastopati, dokler mu traja suspens. Prijavnice nadalje prijavljenih igr. Frangeš Ernest, Marčič Aleksander in Pasternjak Siegfried poslovni odbor ne more vzeti na znanje, dokler mu SK Zeleničar ne predloži odpustnice njihovega prejšnjega kluba v smislu objave z dne 19. dec. 1926. Formalno verifikacije vseh navedenih igralcev izvede poslovni odbor, ko bo SK Zeleničar sprejel med redne člane JNS-a oz. LNP-a. — (Iz seje kaz. odbora dne 5. VIII.) Po § 16 z uporabo § 9 kaz. pr. JNS-a se kaznuje igr. Mihelič (SK Slavija) vsled prestopka pri tekmi dne 16. VI. z enomesčno zabrano igr. in sicer od 7. VIII. do 7. IX. t. l. — Po § 15. k. p. se kaznuje igr. Baumel Her. (SK Reka) vsled prestopka pri tekmi dne 16. VI. s 14dnevno zabrano igr. in to od 7. VIII. do 21. VIII. t. l. — Po § 35 k. pr. se kaznuje igr. Vojgrinca (TSK Merkur) vsled prestopka pri tekmi dne 26. VI. z enomesčno zabrano igr. Kazen je prestana s suspensom. — Po istem § z uporabo § 9 k. pr. se kaznuje igr. Strukelj (TSK Merkur) radi prestopka pri tekmi dne 26. VI. z ukorom. — Po § 33 k. pr. se kaznuje igr. Tergletz (SD Rapid) s 14dnevno zabrano igr. Kazen je prestana s suspensom. — Tajnik II.

Naši onstran granic

— Liktorski gozd hočejo imeti v občini Kojsko v Brdih. Izbrali so si tudi že primerno zemljišče in upravni odbor goriske pokrajine je kojsčanski predlog odobril.

— V Sapjanah v reški pokrajini se vsi sijo sedaj redni trgi. Na živinskem trgu 6. t. m. so prodajali vole po 360 — 380, krave po 260 — 300, teleta po 700, konje po 1200 — 1500 lir. Večina kupčij je bila sklenjena z mesarji iz Opatije in Bistrice.

— Vsled fašističnih bat in se mu je zmešalo in se je obesil. V neki gostilni v Orleku pri Sežani so se pretekli mesec neki fantje sprli. Pridrli so med nje miličniki in jih gnali na poveljništvo v Sežano. Enega iz Orleka so pridržali. Fašisti so klicali nato par Orlečanov, da bi pričali, da je oni zaprti Orlečan prijel nekega fašista za vrat. Ker niso hoteli tega storiti, so jih fašisti pretepli. Posebno je bil pretepen s puškinim kopitom po životu in glavi Fran Trebec iz Orleka št. 1. Potem so zahtevali od njega, da mora podpisati, da ga fašisti niso tepli, pač pa da je on prijel enega izmed fašistov za vrat. Trebec ni hotel podpisati. Prišel je domov ves zbežan, potem pa je odšel potr in razburjen od doma, drugi dan so ga našli obešenega. Zdravnik je ugotovil težke udarce po telesu. Fašisti so pridivali k Trebecem in zahtevali izjavo, da ranjki že dalje časa ni bil pri čisti pameti. Vsa vas pa ve, da je bil Fran Trebec vedno normalen človek. Jasno je za vse domačine, da se je nesrečni fant vsled fašističnih bat obesil.

— Veliki most čez Sočo pri Solkanu je končno dograjen in se je izvršila v pondeljek inavguracija na slovesen način. Navzroč je bil Duca d' Aosta. Italijanski listi pravijo, da je most mojstersko delo italijanske inženjerije. Delo je izvršila milanska tvrdka Ragazzi.

— Narodni dom »Lege« v Lastovem so slovesno otvorili v nedeljo 7. t. m. V domu so prostori za društva, za knjižnico, za »dopolavoro«, sploh bo tam zbirališče v varstvo italijanstva. Bilo je polno govorov,

napovedujočih odrešitev Dalmacije in tudi dr. Pitacco meni v svoji brzojavki, poslani v Lastovo, da moške okoli »Lege« niso nikdar obupali nad usodo skupne domovine.

Lepa vila na Bledu

z zdravo in lepo lego, moderno, urejena in opremljena z vsem konforom se ugodno proda. Naslov se poizve v upr. Jutra.

Tvrda

Desider Lederer, Sombor kupuje:

seno
krompir
drva
stavbni les
prazne solne vreče
prazne vreče od moka

in prosi ponudbe. 8920

Kupim par lopih

briljantnih uhanov

(butonov)

Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«.

St. 8.

8310

Razpis.

Pri novogradnji osnovne šole v Papežih se oddajajo potom ofertalne licitacije, odnosno ustne zmanjševalne dražbe sledeča dela:

Težaška, zidarska in betonska dela; dalje tesarska, kleparska, krovna, mizarska, pečarska, slikarska in plesarska dela.

Pismene ponudbe je vložiti do dne 10. avgusta t. l. pri šolskem upravitelstvu, kjer so na vpogled pogoji in načrt. Ustna zmanjševalna dražba na licu mesta se vrši 11. avgusta 1927 ob 11. uri dopoldne.

Odbor si pridržuje oddati dela ne glede na višino ponudka.

Krajni šolski svet Papeži, dne 9. avgusta 1927.

Kovač, predsednik. Anton Podobnik, zapisnikar.

Mrtva fotografija ali živa?

Kinematografske filme, najlepše spomine na svoje, prijatelje, potovanja in doživljaje lahko

snemate in nato projekirate Vi sami z amatersko pripravo

Pathé Baby.

Snemalni aparat stane samo Din 1250,—, projekcijski pa Din 1300,—.

Projekcijski aparat se lahko kupi in rabi tudi sam, ker se dobe že dogotovljeni filmi po Din 5— vselej na posodo.

Velika izbira filmov, poučni, humoristični, naravoslovni, drame itd.

Zaloga drogerija SANITAS, Prešernova 5

Cenik na zahtevo franco. 8184

Iščemo samostojnega večjega

livarskega mojstra

ki ima veliko prakso v ročnem in strojnem delu.

Ponudbe s prepisi spričeval pošljite na:

Osjočka ljevalnica željeza i tvarnica strojeva, d. d., Osijek.

8930

Fly-Tox Flaj-Tox

Cuvajte se imitacij!

Malera čuvajte svoja deca pred muhami in komarji, ki premajajo razne nalezljive bolezni, opasno malarijo in barako groznice.

Flaj Tox je najpopolnejše in edino zanesljivo sredstvo za uničenje muh, komarjev, stenice, živalskih parazitov in žuželk. Preizkušen v Pasteurjevem zavodu, inštitutu v Parizu in veterinarske šole v Alfortu. Prospekt na zahtevo brezplačno. Dobiva se v vseh drogerijah in pri zastopništvu

T. Subašića i Komp.

Beograd, Knez Mihajlova ul. 25.

ISIS d. d., Ljubljana

Komenskega ulica št. 7

in drogerija SANITAS, Prešernova ulica 5.

NA DAN ZASLEDITVE

STENICE-NAJOGABNEJŠE žuželke! Ugonablajte jih s FLIT-om.

jajca. Popražite vso svojo obleko s FLIT-om.

Mnogi poskusi su pokazali da FLIT ne škodi niti najnežnejšim fabrikatom.

Znanstveno preizkušeno sredstvo za pobijanje insektov

FLIT je rezultat izcrpnih raziskovanj strokovnih učenjakov in kemikov. On človeku mu zdravju nikakor ne škoduje. FLIT je izpodrinil stare metode, ker naglo in sigurno uničuje žuželke vseh vrst.

Kupite se danes en zavoj FLIT-a in prskalice. Dobiva se povsod.

Prodaje v Jugoslaviji jedino:

Standard Oil Company of Jugoslavia

FLIT

uničuje muhe, komare, mole, mravje, stenice, ščurke

Rumeni zavoj = črna roba

Razpis.

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani razpisuje oddajo

zidarskih in težaških del

za novo stanovanjsko hišo na Bleiweisovi cesti.

Vsi potrebni pripomočki kot računi, proračuni, kakor tudi gradbeni pogoji, se dobijo med uradnimi urami v zborničnem uradu (Beethovnova ulica 10/1. (za Din 50).

Pravilno kolekovane ponudbe je predložiti v zapечатih kuvertah Zbornici najkasneje do 16. avgusta t. l. ob 12. uri opoldne.

Zbornica si pridržuje pravico oddati dela ne glede na najnižjo ponudbo.

V Ljubljani, dne 8. avgusta 1927.

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

Predsednik: I. Jelačin ml.

Tajnik: Ivan Mohorič

